

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΚΑΙ ΜΑΙΩΝ
CYPRUS NURSES AND MIDWIVES ASSOCIATION

Ταγματάρχου Πουλίου , 1
Διαμ. 101, 1101
Λευκωσία, Τ. Θ. 24015
Κύπρος
Τηλ : + 357 22 771994
Φαξ : +357 22 771989

Email: cy.n.a@cytanet.com.cy
<http://www.cyna.org>

1, Tagmatarchou Poulίου street
Appart. 101, 1101
Nicosia, P.O. Box 24015
Cyprus
Tel : + 357 22 771994
Fax : + 357 22 771989

Email: cy.n.a@cytanet.com.cy
<http://www.cyna.org>

11 Νοεμβρίου 2010

17^ο Παγκύπριο Νοσηλευτικής και Μαιευτικής
«Το Νοσηλευτικό και Μαιευτικό Δυναμικό: Προκλήσεις και Προοπτικές»
11-12 Νοεμβρίου 2010 Ξενοδοχείο Grand Resort, Λεμεσός

Έντιμε κύριε Υπουργέ της Υγείας

Κύριοι Βουλευτές

Κύριε Αναπληρωτή Διευθυντή των Νοσηλευτικών Υπηρεσιών,

Εκλεκτοί προσκεκλημένοι,

Αγαπητοί συνάδελφοι και συνεργάτες,

Αγαπητοί φοιτητές,

Κυρίες και Κύριοι,

Το θέμα του φετινού συνεδρίου αποδεικνύει την ευαισθησία των Νοσηλευτών και Μαιών στα σύγχρονα και φλέγοντα ζήτητα που απασχολούν τόσο την Κυπριακή κοινωνία, όσο και την ευρύτερη Ευρωπαϊκή κοινότητα.

Οι συνεχώς μεταβαλλόμενες ανάγκες υγείας της Κυπριακής κοινωνίας, όσο και οι δυνητικές μεταρρυθμίσεις των υπηρεσιών υγείας επιβάλλουν τη συνεργασία όλων των αρμόδιων αρχών και φορέων.

Η επιτυχία του έργου μας, έγκειται μεταξύ άλλων, στο ρόλο που διαδραματίζουμε μέσα από τη συμμετοχή μας - στο βαθμό που μας αναλογεί - στη λήψη αποφάσεων, και στην εκτελεστική δραστηριότητα ανάπτυξης, εφαρμογής και ανατροφοδότησης προγραμμάτων σε όλα τα επίπεδα παροχής φροντίδας υγείας.

Η Κύπρος, παρ' όλα τα πολιτικά και κοινωνικό-οικονομικά της προβλήματα βαδίζει σταθερά, με την υπόλοιπη Ευρώπη, έχοντας να αντιμετωπίσει πολλές προκλήσεις όσον αφορά στην ανάπτυξη της Νοσηλευτικής και της παροχής φροντίδας υγείας.

Πριν από λίγα χρόνια υπήρξε παραδοχή του Υπουργείου Υγείας σε σχέση με τις αδυναμίες στο υφιστάμενο σύστημα που απέρρεαν από την ελλιπή στελέχωση, την οργανωτική δομή του Υ.Υ, την άνιση κατανομή των δαπανών και την ισόρροπη κατανομή των πόρων (Υπουργείο Υγείας, 2007).

Αυτή η παραδοχή έχει προβληματίσει όλους, κυρίως όμως τις αρμόδιες υπηρεσίες στο Υπουργείο Υγείας που φέρουν και την ευθύνη για το επίπεδο προσφοράς υπηρεσιών υγείας στους πολίτες.

Στην Κύπρο, όπως διαπιστώνεται από τα στοιχεία που προκύπτουν από τους αριθμούς εισδοχής φοιτητών νοσηλευτικής στα Ακαδημαϊκά Ιδρύματα, αλλά και από τους ήδη αυξανόμενους αριθμούς αποφοίτων, το πρόβλημα της έλλειψης θα μετατραπεί τα προσεχή λίγα χρόνια σε πρόβλημα ανεργίας νοσηλευτών.

Σημειώνεται ότι, παρά τις ασφαλιστικές δικλείδες στη σχετική νομοθεσία, ο αριθμός νοσηλευτών από τρίτες χώρες που εργοδοτούνται στα ιδιωτικά νοσηλευτήρια είναι μεγάλος και η κατάσταση που επικρατεί εγείρει ερωτηματικά ως προς τις συνθήκες πρόσληψης, τους όρους εργοδότησης κλπ.

Ως ΠΑΣΥΝΜ υποδεικνύουμε την αναγκαιότητα υιοθέτησης του κώδικα δεοντολογίας που προτάθηκε από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας στην συνέλευση της 21^{ης} Μαΐου ως πλαίσιο για καθοδήγηση των χωρών μελών της ΕΕ σε σχέση με την στρατολόγηση επαγγελματιών υγείας.

Τα εννοιολογικά πλαίσια πολιτικής του ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα της υγείας, όπως έχω δηλώσει και παλαιότερα, είναι ουσιαστικά για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη νοσηλευτική στελέχωση. Η κυβερνητική πολιτική θα πρέπει να εστιάσει τις στρατηγικές της στις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες, όχι μόνο σε αριθμό αλλά και σε **επάρκεια** των επαγγελματιών υγείας και στη βάση των συνεχώς μεταβαλλόμενων αναγκών. Όλα αυτά συνδέονται άμεσα τόσο με το ζήτημα της ασφάλειας των ασθενών όσο και της ποιότητας της παρεχόμενης φροντίδας υγείας.

Ουσιαστικό ρόλο έχει να διαδραματίσει και ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ) που στους μελλοντικούς του σχεδιασμούς θα πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη τις απόψεις και εισηγήσεις του ΠΑΣΥΝΜ όπως έχουν κατατεθεί, αναφορικά με τον τρόπο συμμετοχής των νοσηλευτών και Μαιών στο Γενικό Σχέδιο Υγείας (ΓεΣΥ).

Με την ευκαιρία θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους συναδέλφους του Διοικητικού Συμβουλίου και των Τομέων που συνέφεραν και συνεισφέρουν στις διαπραγματεύσεις με τον ΟΑΥ. Θα ήταν παράλειψη να μην ευχαριστήσω για τη συνεργασία και τους λειτουργούς του ΟΑΥ με τους οποίους έχουμε εντατικοποιήσει τις συζητήσεις των νοσηλευτικών και

μαιευτικών ζητημάτων. Εύχομαι, η κατάληξη των προσπαθειών που καταβάλλουμε με τον ΟΑΥ να ευοδώσουν τα μέγιστα για εξυπηρέτηση των συμφερόντων των πολιτών σε ένα περιβάλλον ΓεΣΥ που προδιαγράφει ισότιμη κατανομή και ποιοτική παροχή υπηρεσιών υγείας.

Τόσο για αυτό το ζήτημα όσο και για αυτά αναφέρονται πιο κάτω θα κληθεί το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) στις 9 Δεκεμβρίου να τοποθετηθεί υιοθετώντας σχετικό ψήφισμα για το οποίο έχει ετοιμαστεί προσχέδιο από την Ομάδα Υγείας του Συμβουλίου. Επί του προσχεδίου είχαμε την ευκαιρία να καταθέσουμε απόψεις ως Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Νοσηλευτών και σε αυτά τα συμπεράσματα εύχομαι να συμβάλει θετικά και ο Υπουργός Υγείας της Κύπρου.

Μέσα στα πλαίσια προετοιμασίας των συμπερασμάτων του Συμβουλίου της 9^{ης} Δεκεμβρίου η Βελγική προεδρία διοργάνωσε μόλις στις 9 και 10 Σεπτεμβρίου το υπουργικό συνέδριο με τίτλο "Investing in Europe's Health workforce of tomorrow: Scope for innovation and collaboration". Στο συνέδριο η κ Laurette Onkelinx (υπουργός υγείας και αναπληρώτρια πρωθυπουργός του Βελγίου) εξέφρασε την πρόθεσή της να προτείνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στους υπουργούς υγείας της ΕΕ, τον καταρτισμό ενός σχεδίου δράσης το οποίο θα εστιάζει στον εντοπισμό των μεταβαλλόμενων αναγκών στην υγεία και στις επιπτώσεις που προκύπτουν σε σχέση με το υγειονομικό δυναμικό.

Γενικότερα, το πιο πάνω συνέδριο έχει εντοπίσει όσα οι νοσηλευτές έχουν υποδείξει αναφορικά με την πράσινη βίβλο για το Ευρωπαϊκό Υγειονομικό δυναμικό που κυκλοφόρησε η Κομισιόν το 2008 (Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2008). Υπήρξε μια γενική συναίνεση για το μέλλον του ανθρώπινου δυναμικού υγείας της ΕΕ που είναι ένα ζήτημα που χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή προκειμένου οι πολίτες της ΕΕ να λαμβάνουν ασφαλή και υψηλής ποιότητας φροντίδα υγείας.

Τα σημαντικά ζητήματα και οι σύγχρονες προκλήσεις που έχουν εντοπιστεί στο συνέδριο αφορούν:

- Τις μελλοντικές ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό
- Τα μελλοντικά πρότυπα επαγγελματικής αξιολόγησης
- Το μείγμα ικανοτήτων και την μετατόπιση καθηκόντων
- Τη σημασία της δια βίου μάθησης και της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης.
- Τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και την υποκίνηση του ανθρώπινου δυναμικού.

Τα πιο πάνω συμπεράσματα καλύπτουν τις θέσεις μας στην Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Νοσηλευτών (EFN), την οποία είχα την τιμή να εκπροσωπήσω στο Triad Meeting τον Μάιο που πέρασε παρουσιάζοντας ενώπιον των προέδρων και εκπροσώπων των Επαγγελματικών Συνδέσμων, των Συμβουλίων Νοσηλευτικής και Μαιευτικής καθώς και των Διευθυντών

Νοσηλευτικών Υπηρεσιών της υψηλίου τοποθετήσεως σε σχέση και με την παγκόσμια οικονομική κρίση.

Διαπιστώνουμε ωστόσο, ότι υπάρχει ανάγκη να τονιστούν περαιτέρω τα πιο κάτω:

1. Η ασφάλεια των εργασιακών χώρων
2. Ο προγραμματισμός, η οργάνωση και ο έλεγχος των συστημάτων φροντίδας
3. Η βελτίωση των εκπαιδευτικών συστημάτων και της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης
4. Η διασφάλιση και ανάπτυξη της επαγγελματικής σταδιοδρομίας

Οι διαπιστώσεις μας δεν δύνανται να αμφισβητηθούν σε σχέση με την Κυπριακή πραγματικότητα λαμβάνοντας υπόψη τα όσα αναφέρει η έκθεση για την αειφόρο ανάπτυξη και τη δημόσια υγεία (Υπουργείο Υγείας, 2007).

Η σχετική έκθεση αναφέρει χαρακτηριστικά ότι «*Η σημερινή οργάνωση των Υπηρεσιών Υγείας του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στην Κύπρο, δεν ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις με βασικά προβλήματα, μεταξύ άλλων:*

- *Τη δομή, οργάνωση και λειτουργία του Υπουργείου Υγείας, των Τμημάτων του και των νοσοκομείων,*
- *Τη δομή, οργάνωση και λειτουργία των Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας στην επαρχία*
- *Τον κάθετο διαχωρισμό των υπηρεσιών κρατικού και του ιδιωτικού τομέα,*
- *Τις αδυναμίες στη δίκαιη και ισόρροπη κατανομή των πόρων στην υγεία,*
- *Την ανισοκατανομή του ανθρώπινου δυναμικού*
- *Την απουσία ικανοποιητικού νοσηλευτικού προσωπικού ειδικά στον ιδιωτικό τομέα»*

Επιπρόσθετα η έκθεση αυτή αναφέρει, μεταξύ άλλων, ως βασικά εμπόδια ταχείας υλοποίησης των αναγκαίων αλλαγών:

- Την απουσία σύγχρονων μηχανισμών και μεθόδων αναγνώρισης και ιεράρχησης των προβλημάτων και ιδιαίτερα την απουσία ενός ολοκληρωμένου συστήματος σχεδιασμού, έρευνας και πληροφοριών για την υγεία και
- Την απουσία διαχειριστικής κουλτούρας (managerial culture) σε μια εποχή που η Διοίκηση (management) θεωρείται προϋπόθεση αποδοτικότητας, ποιότητας και αποτελεσματικότητας.

Ως ΠΑΣΥΝΜ, πιστεύουμε ότι η πολιτεία οφείλει να διευκολύνει το έργο των Νοσηλευτών και των Μαιών, μέσα από τη διασφάλιση και εφαρμογή των απαραίτητων νομικών πλαισίων του συστήματος υγείας, έτσι ώστε να μπορούν να παρέχουν ποιοτική, αποτελεσματική και οικονομικά αποδοτική φροντίδα υγείας στον Κύπριο πολίτη.

Επιτρέψτε μου να υπενθυμίσω αυτά που οι Υπουργοί Υγείας της Ευρωπαϊκής περιφέρειας του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας διατύπωσαν στη διακήρυξη του Μονάχου:

«ΠΙΣΤΕΥΟΥΜΕ ότι οι νοσηλευτές και οι μαιές έχουν βασικούς και σημαντικούς ρόλους κλειδιά στις προσπάθειες της κοινωνίας για χειρισμό των προκλήσεων της εποχής μας στη δημόσια υγεία, καθώς επίσης και στη διασφάλιση παροχής υψηλής ποιότητας, ευπρόσιτων, αμερόληπτων, ικανών και ευαίσθητων υπηρεσιών υγείας που εξασφαλίζουν συνοχή στη φροντίδα και καλύπτουν τα δικαιώματα των ανθρώπων και των μεταβαλλόμενων αναγκών»
(Munich Declaration, 2000).

Αγαπητοί προσκεκλημένοι, αγαπητοί συνάδελφοι,
Η ποικιλότητα των εργασιών του συνεδρίου αντικατοπτρίζεται στο σύνολο των πέραν των **50** παρουσιάσεων, εκθεμάτων και εργαστηρίων, ενώ η συμμετοχή συνέδρων εκτιμάται πέραν των **700** Νοσηλευτών, Μαιών, Επισκεπτών /τριών Υγείας και **κυρίως** φοιτητών Νοσηλευτικής και Μαιευτικής από την Κύπρο και την Ελλάδα.

Ευχαριστώ θερμά τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Επαρχιακής Επιτροπής Λεμεσού καθώς και ιδιαίτερα την Οργανωτική Επιτροπή για τις συνεχείς και άοκνες προσπάθειες που κατέβαλαν για να καταστεί εφελτήριο για παραπέρα επαγγελματική ανάπτυξη ακόμα ένα Συνέδριο Νοσηλευτικής και Μαιευτικής στην Κύπρο μας.

Ιωάννης Λεοντίου
Πρόεδρος ΠΑΣΥΝΜ

Αναφορές:

ΠΡΑΣΙΝΗ ΒΙΒΛΟΣ για το Ευρωπαϊκό υγειονομικό δυναμικό (2008), Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Βρυξέλλες, COM(2008) 725

Ιωάννης Λεοντίου (2009) Νοσηλευτικό Δυναμικό της Κύπρου: Προβλήματα και Προοπτικές, *Συζήτηση στρογγυλής τράπεζας, Αμφιθέατρο Σιακόλειου Εκπαιδευτικού Κέντρου Υγείας, 23 Μαρτίου 2009*

Υπουργείο Υγείας, (2007) Αειφόρος ανάπτυξη - Δημόσια υγεία, Λευκωσία, Κύπρος

EFN (2010) BRIEFING NOTE on Ministerial Conference: "Investing in Europe's Health workforce of tomorrow: Scope for innovation and collaboration", 9-10 September 2010, La Hulpe, Belgium

Ioannis Leontiou (2010) The economic crisis: Impact and the way forward, Triad Meeting, 14th May 2010, Ramada Park Hotel, Geneva Switzerland

Munich Declaration: Nurses and midwives: a Force for Health, 2000